

Pressemeddelelse:

Kommissionen tager initiativ til at beskytte vikaransatte og til at udvikle branchen

Kommissionen har i dag fremsat forslag til et EU-direktiv med henblik på at indføre et sæt minimumsforskrifter til beskyttelse af vikaransatte på EU-plan og for at hjælpe branchen med at udvikle sig til et fleksibelt alternativ for arbejdsgivere og arbejdstagere. Forslaget kommer, efter at arbejdsmarkedets parter på EU-plan efter 12 måneders forhandlinger om vikararbejde måtte opgive at nå til enighed. Direktivforslaget knæsetter det princip, at der ikke må forekomme forskelsbehandling, f.eks. i lønforhold, mellem vikarer og arbejdstagere, som i en og samme virksomhed udfører identisk eller sammenligneligt arbejde. Princippet gælder, når vikaren har arbejdet [seks uger] i den samme virksomhed. Dette princip mod forskelsbehandling findes allerede i lovgivningen i elleve af EU-landene. Det er muligt at fravige princippet, når der foreligger objektive årsager, og især når vikaren er fastansat af vikarbureauet og får betaling også for de dage, han eller hun ikke anvendes i en brugervirksomhed. Princippet kan også fraviges, når vikarernes arbejdsvilkår er fastsat i kollektive overenskomster, som yder en passende beskyttelse. Ifølge de nyeste data steg andelen af vikararbejde i EU støt mellem 1991 og 1998 (10 % om året), men dets andel af den samlede beskæftigelse i EU er fortsat beskeden (1,4 % i 1998). Cirka 80 % af de vikaransatte var i 1999 koncentreret på fire medlemslande, nemlig Holland, Frankrig, Tyskland og UK. Vikarbranchen i EU omsatte i 1999 for cirka 59 mia. EUR. Kommissionens forslag sendes nu til Europa-Parlamentet og Rådet, hvor det vil blive behandlet efter den fælles beslutningsprocedure. I Rådet skal det vedtages med kvalificeret flertal.

Anna Diamantopoulou, medlem af Kommissionen med ansvar for beskæftigelse, sociale anliggender og arbejdsmarkedsforhold, udtalte: "I Lissabon forpligtede vi os alle til at arbejde for flere og bedre job. Hvad "flere job" angår, fremsatte vi vores forslag på topmødet i Barcelona, og arbejdet med at opfylde Lissabon-målene går videre. Dette forslag har imidlertid ikke alene til formål at skabe flere job, men tager også sigte på at skaffe "bedre job" til vikarer på grundlag af et sæt grundlæggende minimumsforskrifter for beskyttelse, som skal være gældende i alle EU-landene. Samtidig giver det de enkelte lande stor dispositionsfrihed til at gennemføre forskrifterne i overensstemmelse med national praksis på området."

Forslaget

Hensigten med forslaget er at opstille et sæt minimumsbeskyttelsesforskrifter for vikaransatte og samtidig foranledige, at de bestående hindringer for branchen i de lande, hvor branchen stadig er underudviklet, tages op til fornyet overvejelse. Direktivforslaget indfører et princip om, at der ikke må forekomme forskelsbehandling i arbejdsvilkårene, f.eks. i lønforhold, mellem vikarer og andre arbejdstagere med en tilsvarende jobfunktion i brugervirksomheden, når vikaren har arbejdet [seks uger] i samme brugervirksomhed.

Forslaget er meget fleksibelt, eftersom der er mulighed for at fravige det generelle princip mod forskelsbehandling a) af objektive årsager (princippet finder kun anvendelse ved sammenligning af ensartede forhold), b) når der foreligger en kollektiv overenskomst, c) når vikaren har en tidsubegrænset kontrakt med bureauet og d) når der ikke findes sammenlignelige arbejdstagere, og der hverken er indgået kollektiv overenskomst for brugervirksomheden eller for vikarbureauet.

En "sammenlignelig arbejdstager" defineres som en arbejdstager, hvis jobfunktion i brugervirksomheden er identisk eller sammenlignelig med den funktion, som vikaren er blevet anvist af bureauet, idet der dog tages hensyn til anciennitet, uddannelse og faglige kvalifikationer.

Data

Der findes ikke på nuværende tidspunkt nogen systematisk samling af data over vikarbranchen på EU-plan, hvilket gør det vanskeligt at beskrive og analysere den. Dataene er derfor bl.a. hentet fra kilder i branchen selv. Branchen tegnede sig for 1,4 % af den samlede beskæftigelse i EU i 1998. Ifølge 1999-data fra Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene og Ciett (International Confederation of Temporary Work Agencies) udgjorde vikaransatte 4 % af de beskæftigede i Holland, 3,5 % i Luxembourg, 2,7 % i Frankrig, 2,1 % i UK, 1,6 % i Belgien, 1 % i Portugal, 0,8 % i Spanien og Sverige, 0,7 % i Østrig, Danmark og Tyskland, 0,6 % i Finland og Irland, 0,2 % i Italien (ingen data for Grækenland). I de fleste EU-lande er vikariatene i 90 % af tilfældene af mindre end seks måneders varighed, i Frankrig og Tyskland af under én måneds varighed.

Baggrund

Arbejdsmarkedets parter på EU-plan har allerede indgået rammeaftaler om deltidsarbejde og tidsbegrænsede ansættelsesforhold, og disse har udmøntet sig i rådsdirektiver. Endnu foreligger der imidlertid ingen aftaler om vikararbejde. Forhandlingerne om vikararbejde brød sammen i maj 2001, men først efter et års drøftelser mellem arbejdsmarkedets parter. Det står således klart, at arbejdsmarkedsparterne både forsøgte at få en aftale i stand og havde troen på, at det kunne lykkes, indtil forhandlingerne blev afbrudt. Da det ikke lykkedes arbejdsmarkedets parter at nå til enighed efter den procedure, der er beskrevet i EF-traktatens artikel 138, var Kommissionen nødt til at træffe politisk beslutning om, hvorvidt den skulle udarbejde et udkast til direktivforslag. Det retlige grundlag for direktivforslaget er EF-traktatens artikel 137, stk. 2 (på baggrund af henvisningen i artikel 137, stk. 1, om at forbedre "arbejdsvilkårene").